

NEW MEDIA ART OBSESSIONS

MEDIA ARCHEOLOGY

Erkki Huhtamo

Mediální archeologie má podle Huhtama dva hlavní cíle:

1. Studium cyklicky se objevujících prvků a motivů ovlivňujících vývoj mediální kultury.
2. Odkrývání způsobů, jakými tyto diskursivní tradice a formace byly imprintovány do konkrétních médií a systémů v různých kulturních kontextech.

MEDIA ARCHEOLOGY

Erkki Huhtamo

Mediální archeologie se věnuje studiu **TOPOI** (locus communes, formule)

Hodrová, s. 737:

Toposem (...) [je] motiv (...) pouze motiv svou podstatou intertextový. Ernst Robert Curtius v knize *Evropská literatura a latinský středověk* (1948) užívá termínu topos jednak pro opakované formule (např. hledaná skromnost v úvodu řečnického projevu), pro určitý způsob pojetí světa a místa („svět naruby“, svět jako divadlo, svět jako kniha, locus amoneus (šťastné místo)), dále pak pro tradiční dvojice postav (chlapec a střelec), pro metafory spjaté s plavbou, jídlem, částmi těla, tedy, ..., pro značně různé motivy – od **motivů-řečnických formulí** po **motivы-koncepty světa**.

TOPOI je **čímsi před dílem**.

Typickým rysem topoi je opakovanost. (Hodrová, s. 740)

MEDIA ARCHEOLOGY

Jussi Parikka

Media archaeology exists somewhere between **materialist media theories** and the insistence on **the value of the obsolete and forgotten** through new cultural histories that have emerged since the 1980s.

I see media archaeology as a theoretically refined analysis of the historical layers of media in their **singularity**—a **conceptual and practical exercise in carving out the aesthetic, cultural, and political singularities of media**.

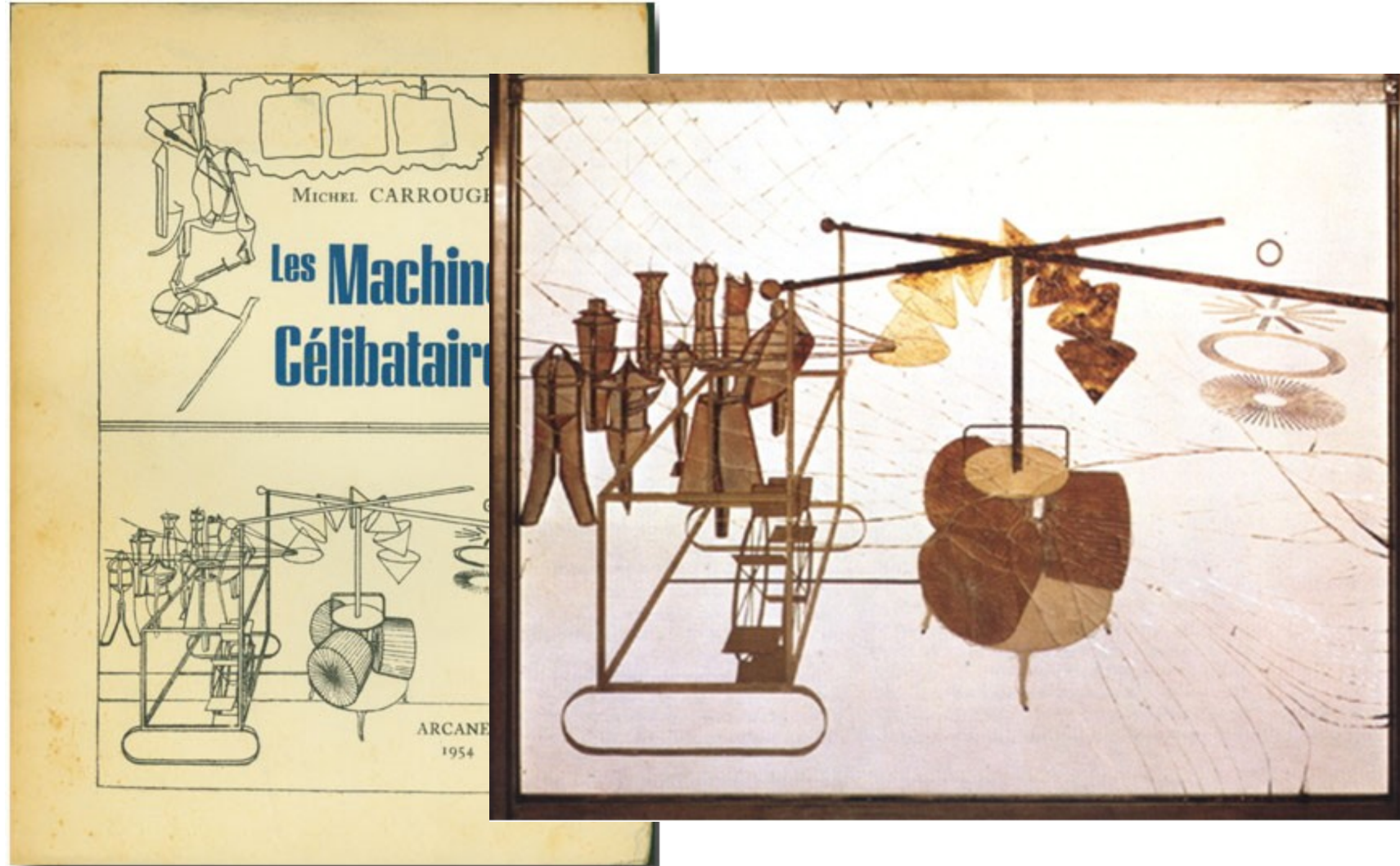
And it's much more than paying theoretical attention to the intensive relations between new and old media mediated through concrete and conceptual archives; **increasingly, media archaeology is a method for doing media design and art**.

MEDIA ARCHEOLOGY

- Mediální archeologie = Revize „velkého příběhu“ o technickém pokroku.
- Mediální archeologie = Materiální historie techniky.
- Mediální archeologie = Studium „konceptů“ spojených s technickými aparáty.

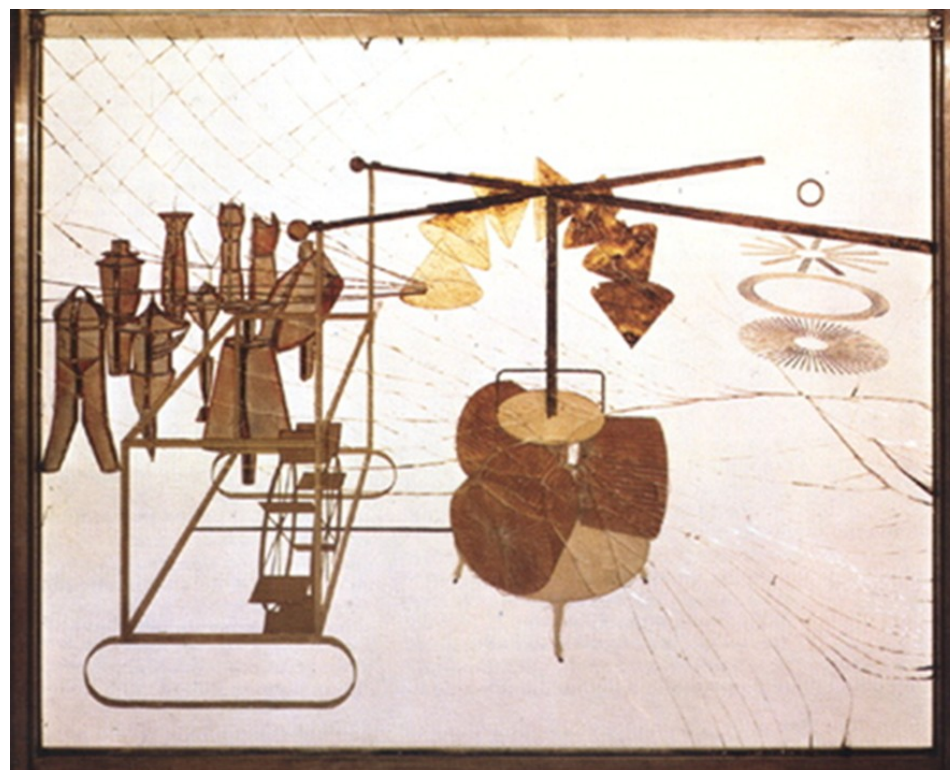
- Erkki Huhtamo: *On Media Archeology*, 2015 (60 min.)
<https://vimeo.com/217718744>

BACHELOR MACHINE

BACHELOR MACHINE

- **1913** Marcel Duchamp: první užití slovního spojení „Mládenecký stroj“ ve vztahu k spodní části jeho díla *Nevěsta svlékaná svými mládenci, dokonce* (také zvané *Velké sklo*), 1915–1923.

BACHELOR MACHINE

- **1954** Michel Carrouges: *Mládenecké stroje*

Užití pojmu „mládenecký stroj“ v teorii umění jako označení pro **fiktivní mechanismy s podobnou strukturou**.

Literární díla

Franz Kafka: *V kárném táboře* (1919)

Raymond Roussel: *Dojmy z Afriky* (1915)

Alfred Jarry: *Nadčlověk*, 1915

Výtvarné dílo

Marcel Duchamp: *Velké sklo*, 1915–1923

BACHELOR MACHINE

Anatomie mládeneckého stroje:

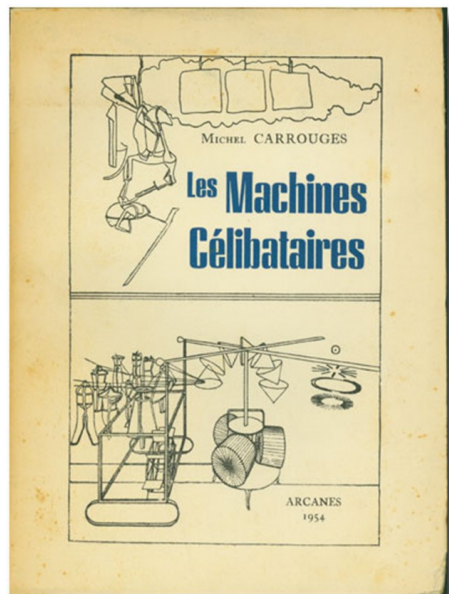
Všechny mládenecké stroje sdílejí stejné strukturální vlastnosti.

- Fungují jako **uzavřený obvod** mezi horní a dolní částí, v rámci kterého jsou **přenášeny zprávy z horní zóny do dolní zóny**.
- Každý mládenecký stroj je **tvořen** vzájemně se překrývajícími mechanismy: **toužícím strojem a trpícím strojem**.
- Mládenecký stroj je **diagram (technický výkres)** reprezentující neviditelné síly marné touhy po transgresi směrem k lásce a k smrti, jež charakterizují moderního člověka. = Mládenecký stroj je **mýtus / archetyp člověka moderní doby**.
- Carrouges uvádí jako příklad trpícího stroje aparát z Kafkovy povídky *V kárném táboře* a jako příklad toužícího stroje aparát Duchampova *Velkého skla*.

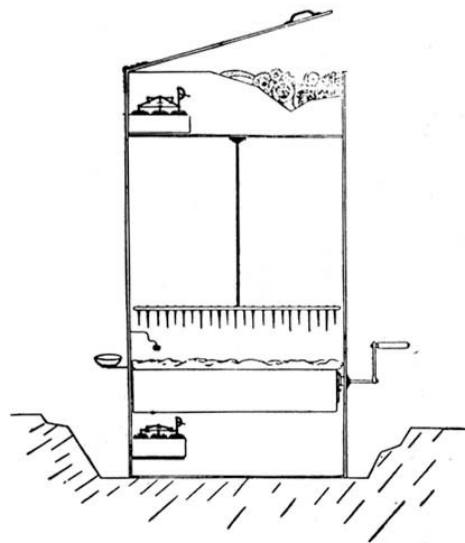

BACHELOR MACHINE

Anatomie mládeneckého stroje:

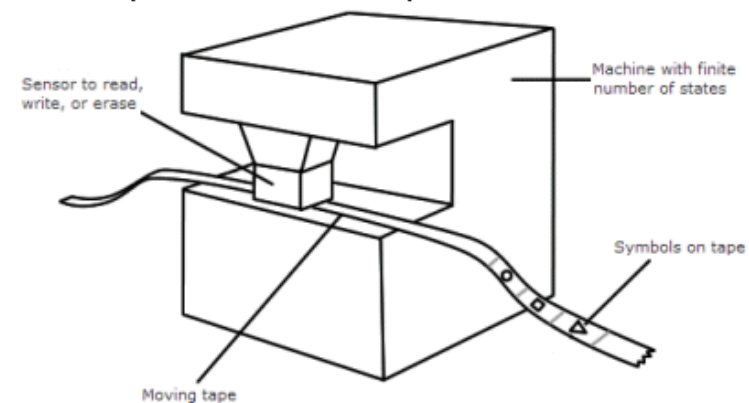

Velké sklo = Toužící stroj

Popravčí aparát = Trpící stroj

A Turing machine is a theoretical generalized computer, composed of a tape on which symbols representing instructions are imprinted. The tape can move backwards and forwards in the machine, which can read the instructions and write the resultant output back onto the tape.

Turingův stroj = Mládenecký stroj

VELKÉ SKLO

Popis Velkého skla

- <https://www.youtube.com/watch?v=hBbbrSydH90>

Animace Velkého skla

- <http://www.understandingduchamp.com/>

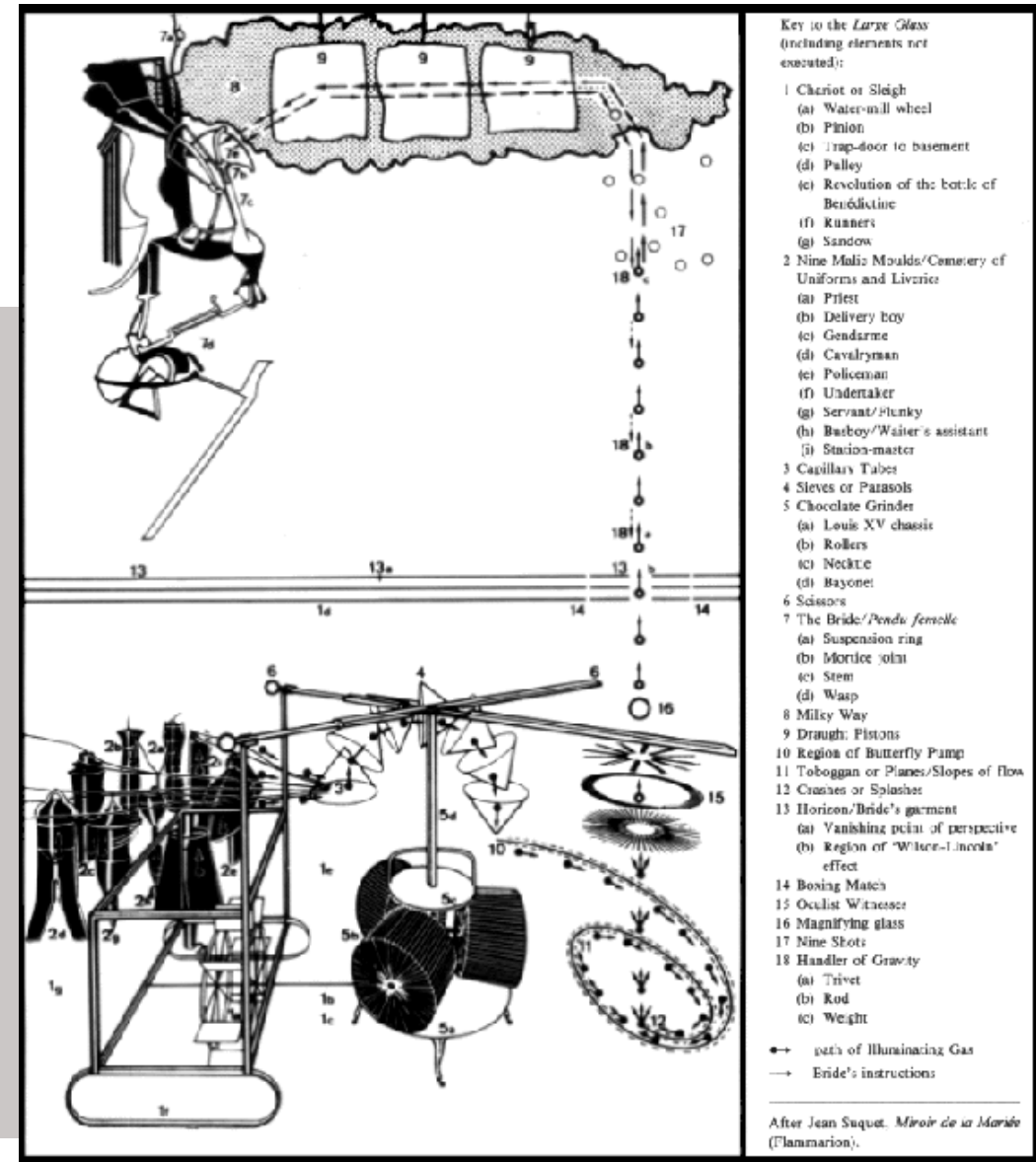
VELKÉ SKLO

Fyziologie mládeneckého stroje:

(1) Velké sklo jako zobrazení CESTY SVÍTIPLYNU.
([Jean Suquet](#))

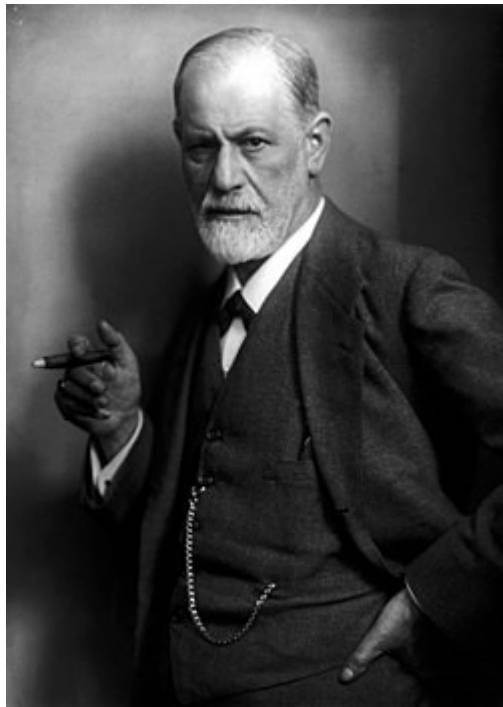
(2) /Anekdotický dodatek: [Dennis Summers](#)/

(3) Velké sklo jako FOTOGRAFIE / INDEX ([Rosalind Krauss](#))

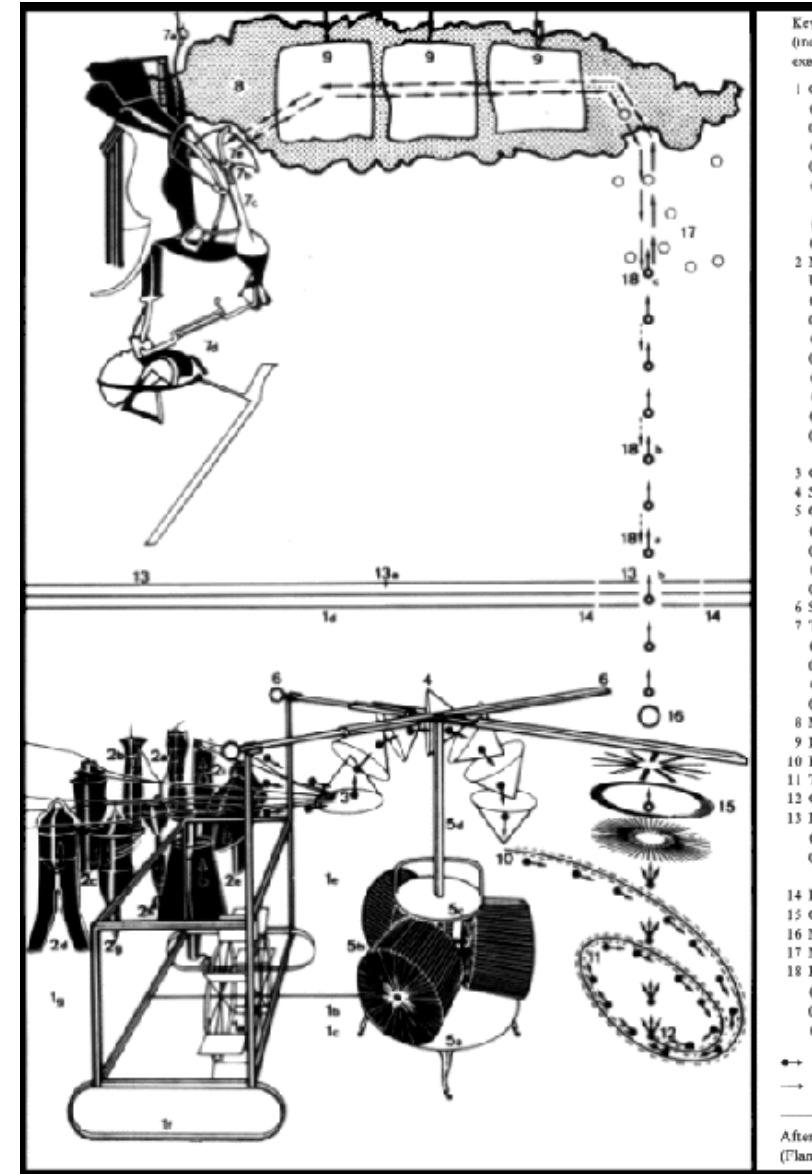

VELKÉ SKLO

Psychoanalýza mládeneckého stroje:

Sigmund Freud
(1856–1939)

Bachelor machine

Mýtus mládeneckého stroje:

BACHELOR MACHINE

Mýtus mládeneckého stroje:

**Harald Szeemann: *Le Machine Celibi / The Bachelor Machines*, 1975
(výstava)**

„In 1975, Harald Szeemann curated **Le Macchine Celibi / The Bachelor Machines** a traveling exhibition that placed Duchamp at its center while discussing sources as diverse as Franz Kafka, Raymond Roussel and Alfred Jarry, in whose work Szeemann wrote that machines stand for “the omnipotence of **eroticism** and **its negation**, for **death and immortality**, for **torture and Disneyland**, for **fall and resurrection**.”

BACHELOR MACHINE

Mýtus mládeneckého stroje:

Harald Szeemann: *Le Macchine Celibi / The Bachelor Machines*, 1975 (výstava)

Marcel Duchamp: Velké sklo

Franz Kafka: V kárném táboře

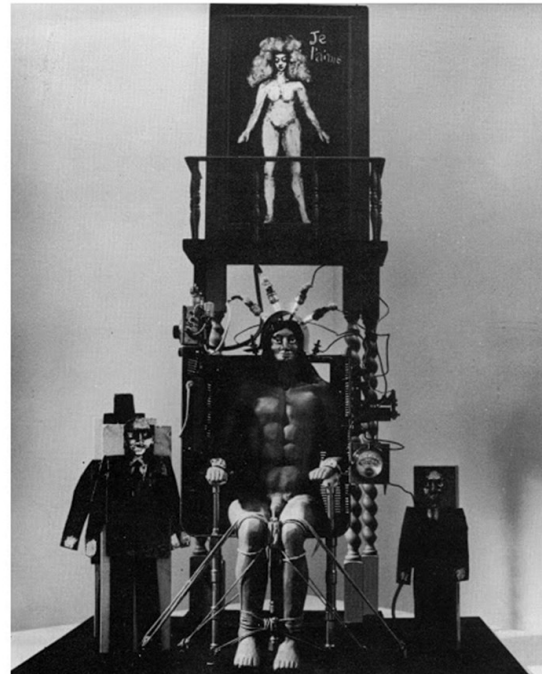

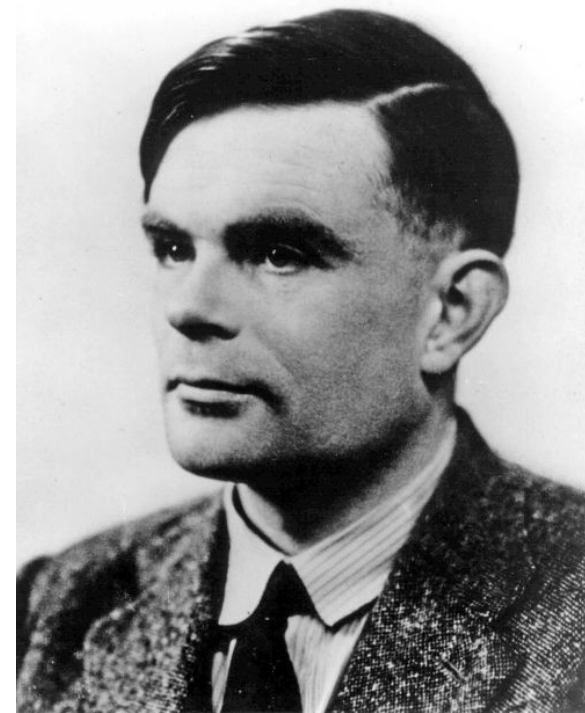
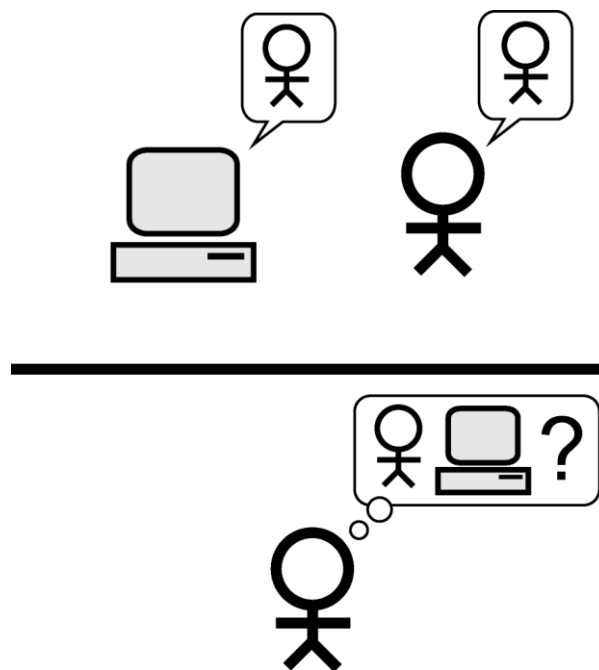
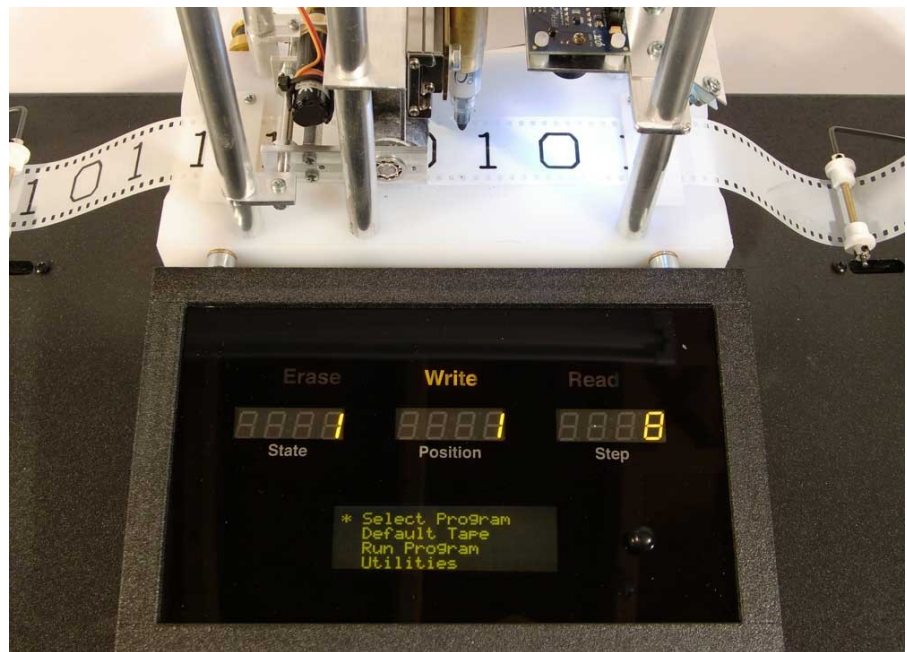
Fig. 8 - The 'Machine-To-Inspire-Love' from 'The Supermale'
Jaques Carelman, 1975.
Alfred Jarry: Nadčlověk

Raymond Russel: Locus Solus /
Jacques Carelman: Le Diamant

Bachelor machine

Mýtus mládeneckého stroje:

Bachelor machine

Mýtus mládeneckého stroje:

New Media Duchampiana

Mýtus mládeneckého stroje:

Roy Ascott: *Is There Love in the Telematic Embrace?* (1990)

Love-Code (1962)

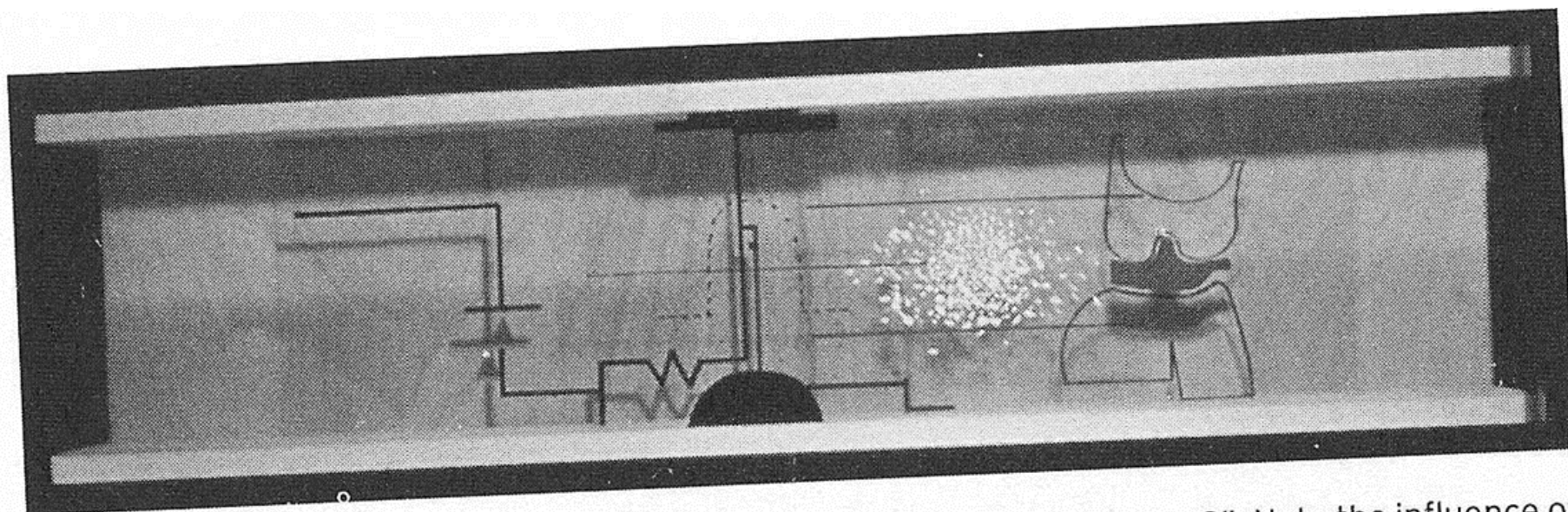
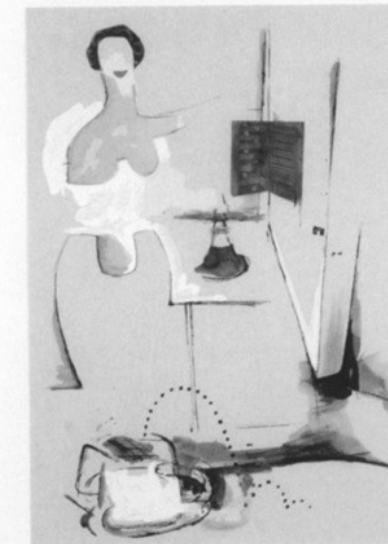

Figure 2. LOVE-CODE. 1962. Diagram box. Cellulose on glass, wood, 13 × 48 × 3". Note the influence of Richard Hamilton's *She* and Marcel Duchamp's *Large Glass* in Ascott's integration of female and technological forms, and the "seed cloud" between them.

New Media Duchampiana

- **Mýtus** mládeneckého stroje:

Roy Ascott: *Love-Code*, 1962.

Roy Ascott: *Is There Love in Telematic Embrace?*, 1990.

“We see in the work known as [...] Large Glass a field of vitreous reality in which energy and emotion are generated from tension and interaction of male and female, natural and artificial, human and machine. [...] Its subject is attraction [...].”

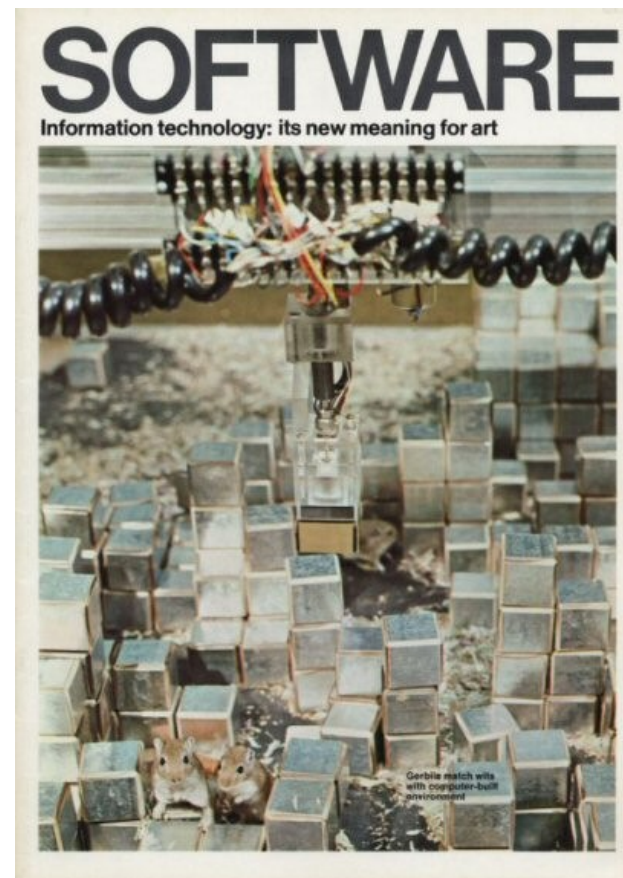
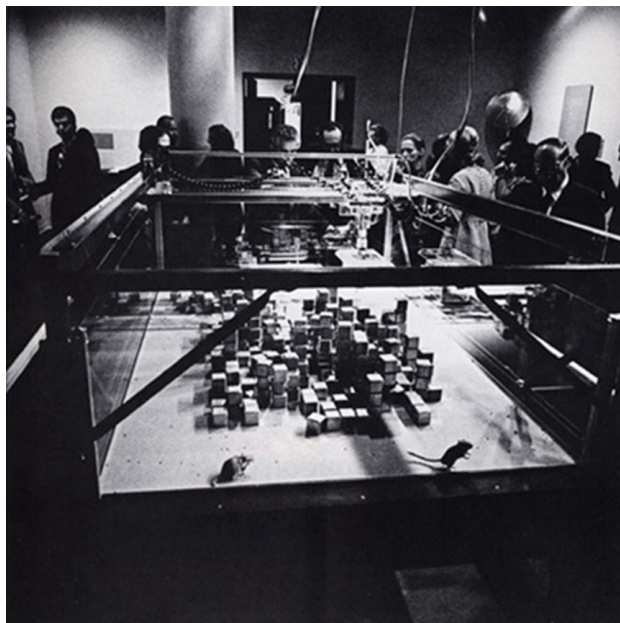
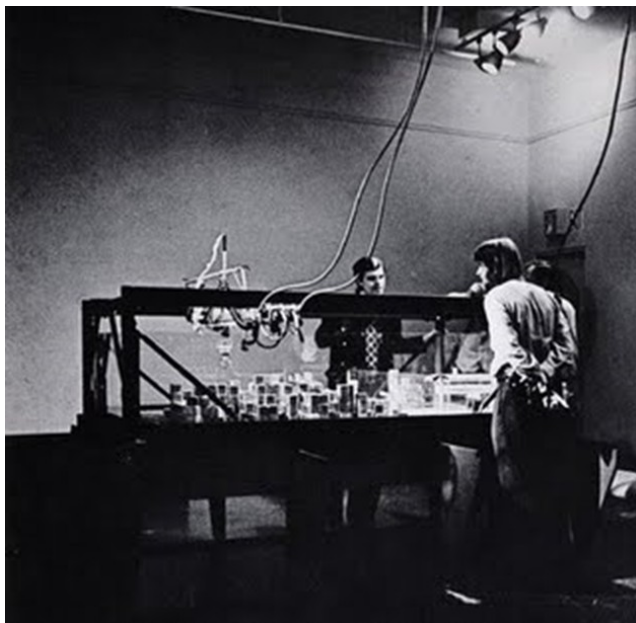
As ‘ground’, the Large Glass has a function and status anticipating that of the computer monitor as a screen of operations – of transformations and as the site of interaction and negotiation for meaning.”

Roy Ascott: *Telematic Embrace*, E. Shanken (ed.), 2003, s. 235.

New Media Duchampiana

Mýtus mládeneckého stroje

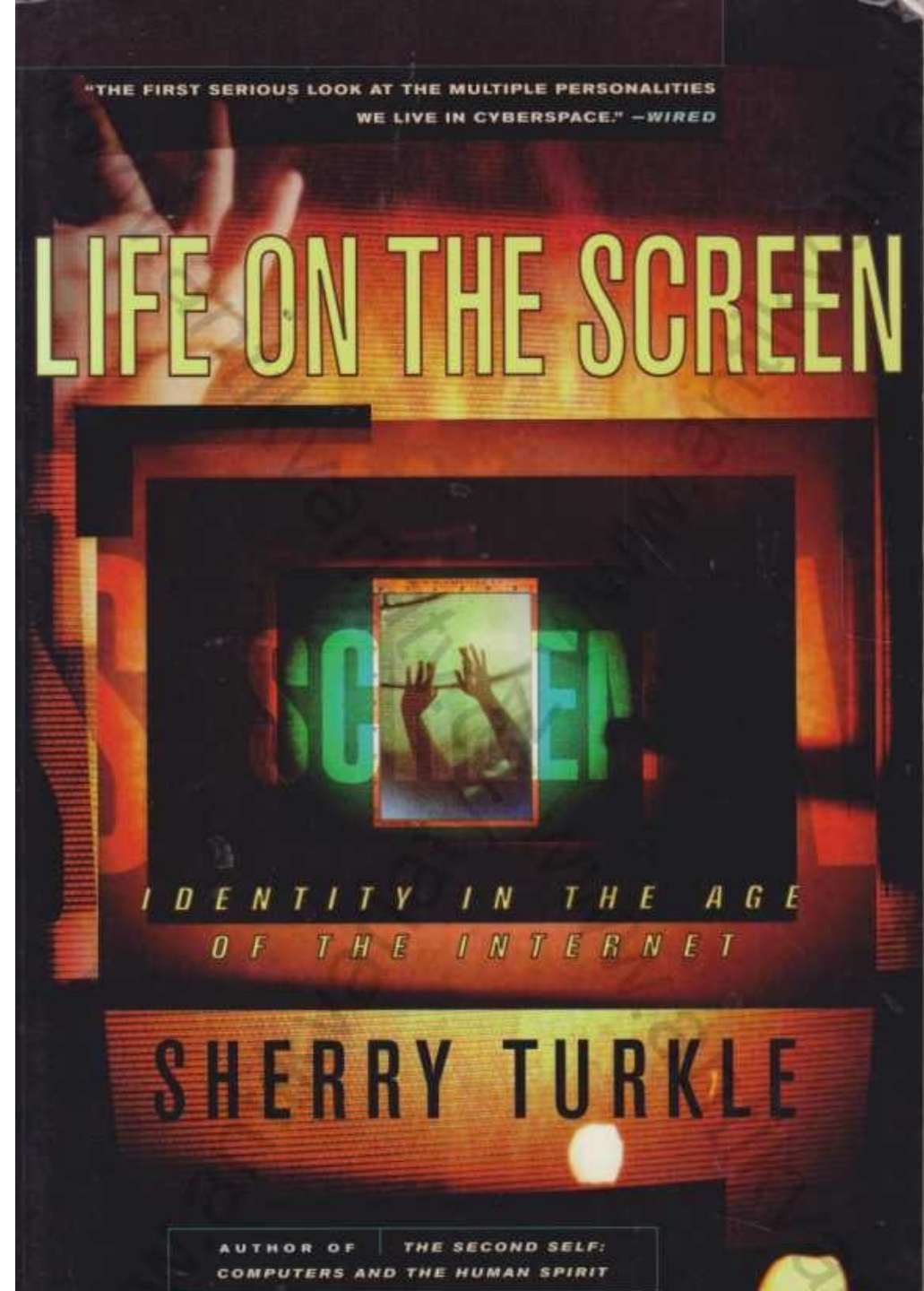
Jack Burnham: *Software. Information Technology: Its New Meaning for Art, 1970-1971*

SEEK, Nicholas Negroponte with Architecture Machine Group

New media duchampiana

- **Mýtus** mládeneckého stroje:
- Sherry Turkle: *Life on the Screen: Identity in the Age of the Internet* (1997)
- <https://www.amazon.com/Life-Screen-Identity-Age-Internet/dp/0684833484>

Mýtus mládeneckého stroje

**„Given...; if I assume I would suffer very much
(express it like a mathematical theorem).“**

Duchamp, M. *Duchamp du Signe: Écrits*. Ed. Michel Sanouillet, Paris: Flammarion, 1975, 36-37.

Mýtus mládeneckého stroje

- **Tři interpretace:**
- 1_ Jean Baudrillard a umělá inteligence jako mládenecký stroj...
- 2_ Dieter Daniels a mládenecký stroj chycený mezi šachy a (kyber)sexem...
- 3_ Číst Turingův/Mládenecký stroj jako palimpsest...

Turingův stroj

Mládenecký stroj

„Nehledáme původní zdroje, ale struktury významu: pod každým obrazem je vždy jiný obraz.“

Douglas Crimp: *Pictures*, 1977

*„Tak jako se pacient snaží zpracovat svoji současnou poruchu tím, že prvky zdánlivě nesouvisející volně asociuje s minulými situacemi, což mu umožní **odhalit skryté významy svého života**, svého chování, - právě tak se lze na práci Cézannovu, Picassovu, Delaunayovu, Kandinského, Kleeovu, Mondrianovu, Malevičovu a posléze pak Duchampovu dívat jako na 'propracování', kterému modernita podrobuje svůj vlastní smysl.“*

Jean-Francois Lyotard

Mýtus mládeneckého stroje

- **Tři interpretace:**
- 1_ Jean Baudrillard a umělá inteligence jako mládenecký stroj...
- 2_ Dieter Daniels a mládenecký stroj chycený mezi šachy a (kyber)sexem...
- 3_ Číst Turingův/Mládenecký stroj jako palimpsest...

Turingův stroj

Mládenecký stroj

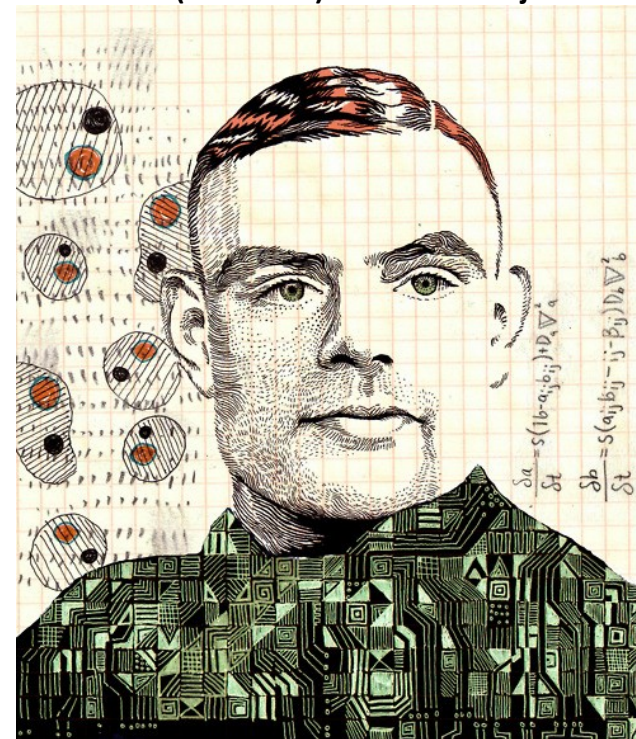
*“Chápeš, že když je předpona **post-** ve slově postmoderní pojímána v tomto smyslu, tak to naprosto neznamena nějaký návratný pohyb, come back, flash back, feed back, tedy pohyb opakování, nýbrž určitý proces, který lze označit slovy začínající na **ana-** proces **analýzy, anamnézy, analogie, anamorfózy, který zpracovává počítačnické zapomnění.**“*

J.-F. Lyotard

Mýtus mládeneckého stroje

Epilog:

Od metafory člověk-stroj k metamorfóze (stávání se) muž-žena-stroj

M. Duchamp jako **Rose Sélavy**. Foto: Man Ray

Mýtus mládeneckého stroje

